

Kurs "Friska bin" – Norrtälje 12 februari 2020

Information om sjukdomar och skadegörare, samt hur man känner igen och förebygger dessa.

Föreläsare: Björn Dahlbäck, Värnamo. Biodlare och bitillsyningsman. Förbundsstyrelsen och Bihälsokommittén.

Stor risk för sjukdomar hos bin genom sättet de lever på (många individer som lever nära varandra, fuktigt, varmt och mörkt. Mat och vatten hanteras av många individer. Olika åldrar av bin i kupan).

Yngel/Bin/Samhälle: olika nivåer som kan ha olika hälsostatus.

Tex kan yngel vara sjuka, men samhället fortfarande friskt

	Yngel	Bin	Samhälle
Friskt	Grön	Grön	Grön
Smittat	Gul	Gul	Gul
Sjukt	Röd	Röd	Röd
Dött	Svart	Svart	Svart

Genomgång av olika bisjukdomar (varav några noterade nedan)

– se även presentationsbilder.

Varroa är största bekymret i Sverige. Dödar inte så många bin, men det gör påföljande virussjukdomar. Behandling behövs om man har högt Varroatryck.

Amerikansk Yngelröta – Bakterie som ger gråbrun kletig sörja i cellen bakom mörka cell-lock. Har markant doft – syrligt, gammal ost. Anmälningspliktig. Mycket tåliga sporer, omfattande sanering.

Chronic Bee Paralysis Virus – Sägs vara största faran i USA. Två olika symptom: 1. Hårlösa, blanka mörkare bin 2. Skakar eller darrar. Infektionen har då gått ganska långt.

Sammetsgeting – Inte ännu i Sverige (Tyskland, England, etc.) Jagar honungsbin – fångar flera bin innan den flyger tillbaka till sitt bo. Anmälningspliktig.

Sammetsgeting

Friskvård

Invintring: Skapa bra bas för nästa år. Björn tror vi sköter samhällena för dåligt i augusti/september. Ta inte för mycket foder. Få bin fryser ihjäl – skydda mot vind. Kontrollera foder.

Testa att ge färgat foder för att se inlagrat vinterfoder, tex färga med rödbetssaft.

Idag vanligare att övervintra på 2 lådor än för 30 år sedan. Får in mer socker, men klotet kan få svårt att nå fodret → smaksak hur man gör.

Idé om att göra avläggare efter skörd. Lura dit bin till slungade ramar, sätt i låda och kör iväg, tillsätt drottning → nytt samhälle som hämtar in bra med honung.

Faktorer för friska bisamhällen (exempel från olika länder):

- Bra drottningar
- Bra dragförhållanden
- Bra placering av kupan
- Gott om/lagom mycket plats i kupan
- Stör inte bina i onödan

Bra drottningar har effekter på städiver, humör, svärmlust och motståndskraft. Byt drottning vid sjukdomar. Avla själv och ta bort de sämsta samhällena. F1 (= stationsparad drottning avkomma) är bättre än bruksdrottningar.

Bra placering av kupa: Lä (vinden är ett av de största faromomenten), undvik fukt, bra med sol (få tillfällen för mycket sol), tillgång till vatten.

Förebyggande arbete är en naturlig del av biskötseln. Bättre och billigare att förebygga än behandla.

- Vaxbyte: Byte av enstaka ramar (de mörkaste), byte av hel låda med nytt vax, byte av allt vax (tex invintring på mellanväggar: bina klarar av det – de bygger ut, men ge lite mer foder)
- Biskötsel / Kontroll: Kolla vid besök
 - Omgivningen, döda bin, svärmar
 - Fluster
 - Doft, ljud
 - Utveckling – Ägg – larver – kläckande celler
 - Friska – Ägg – larver – täckta celler
 - Friska bin, sjuka bin, drönare
 - Foder, pollen och honung/nektar

EU:s djurhälsolag från och med 2021:

Alla djurhållare måste ta ett ansvar för att minimera risken för att sprida sjukdomar. Alla biodlare blir alltså skyldiga att ha tillräcklig kunskap om bisjukdomar och vilka åtgärder de ska vidta för att kontrollera eller hindra dessa sjukdomar.

Information om bitillsyn och dina skyldigheter som biodlare.

Föreläsare: Johanna Lindström, bitillsyningsansvarig Länsstyrelsen Stockholm

Bitillsyn är gratis. Bitillsyningsman kan ge rådgivning för Varroabekämpning.

Skyldighet att anmäla uppställningsplats: Behövs inte längre förnyas vart 3:e år. Anmälan direkt när man börjar med biodling, tar över bigård, flyttar bigård, skapar ny bigård eller när man slutar med biodling. Numera **fritt att flytta bin** så länge det är utanför smittförklarade områden (tidigare krav på besiktning vid flytt över församlingsgräns är alltså borttaget).

Rapportera misstänkt smitta till bitillsyningsman om du misstöker

- Amerikansk Yngelröta
- Trekévalster

Amerikansk Yngelröta

Skyddsområden (3 km radie): Smittad bigård – flyttförbud. Alla bigårdar inom 3 km av smittad bigård besiktas i en smittutredning.

Övervakningsområden (10 km radie)

Kartor finns på www.jordbruksverket.se/bitillsyn och på denna länk finns även **Regler för biodling**.